

3. Юрченко О. Статеве виховання підлітків. Заняття для учнів 7-9 класів // Біологія. Шкільний світ. – 2007. – № 4 (508). – С.19-23.

НАУКОВА ТВОРЧІСТЬ СТУДЕНТІВ НА ХІМІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ХНУ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

Чорний А.В., Чорна Т.О. (Харків)

Багаторічний досвід хімічного факультету Харківського національного університету з підготовки науково-педагогічних кадрів свідчить, що нерозривний зв'язок навчання і наукових досліджень завжди був необхідною умовою виконання цієї суспільно важливої задачі. Саме питання про необхідність і роль наукової творчості в навчальному процесі передбачає тільки одну очевидну позитивну відповідь. З іншого боку, в реальному житті далеко не всі студенти з різних причин мають можливість в період свого навчання спробувати і відчути смак наукової творчої роботи. Чому це? Які тут причини виступають головними? Що являє сьогодні, і якою була в недалекому минулому організація студентської наукової роботи?

Тут ми навмисне не станемо торкатись навчального процесу з його елементами наукової творчості, які звичайно проявляються в виконанні курсових і кваліфікаційних робіт, підготовці рефератів, тощо, оскільки масовість цього явища дуже серйозно відбивається на якості. Пропонуємо зосередитись на позааудиторних формах наукової студентської роботи.

Історично в університеті склались та існують різноманітні форми організації наукової творчості студентів, кожна з яких переживала як періоди розквіту, так і більш похмурі часи. Так, на хімічному факультеті з моменту відновлення його роботи на початку 30-х років ХХ ст. почали з'являтися студентські наукові гуртки, в центрі яких були провідні науковці – талановиті викладачі-хіміки. Дійсно, робота наукових гуртків завжди визначалась і визначається в наш час особою педагога – вченого. На хімічному факультеті ХНУ пам'ятають. зберігають і, наскільки це вдається, розвивають наукові школи таких визначних педагогів, як М.П.Комар, Л.П.Адамович, С.В.Цукерман, В.Ф.Лаврушин, В.В.Александров, І.В.Кривошій і багатьох інших, особистості яких слугували для студентів і наставниками, і першими учителями в науці і зразком для наслідування в житті.

Сьогодні традиції своїх вчителів продовжують їх учні – В.Д.Орлов, Л.П.Логінова, Ю.В.Холін, В.О.Стародуб, В.О.Дорошенко, О.Д.Рошаль, О.М.Калугін і багато інших викладачів і наукових співробітників, які для нової генерації студентів також слугують джерелом натхнення і нових ідей.

Наш університет пишається і тим, що в 1937 році в ньому було створено на базі різних предметних наукових гуртків одне з перших на той час студентське наукове товариство (СНТ). Одним з ініціаторів його створення був студент-хімік Борис Красовицький (наприкінці 2006 року професор Б.М.Красовицький, який донині плідно працює в НПО "Інститут Монокристалів", відзначив своє 90-річчя). Досвід створення СНТ в Харківському і ряді інших університетів був схвалений Раднаркомом СРСР і широко розповсюдився по ВНЗ всієї країни. В ідеалі така форма вдало поєднувала прагнення студентів до наукової творчості з елементами студентського самоврядування.

Таким чином, на хімічному і інших факультетах університету з'явилися СНТ, які організаційно об'єднали окремі студентські наукові гуртки і в якійсь мірі координували їхню роботу. Практично вже на протязі 70 років регулярно проводяться наукові конференції СНТ, під час яких у формі доповідей підсумовуються результати наукової роботи студентів. В останні роки, зі збільшенням мобільності студентів, ці конференції стали відкритими і для студентів з інших ВНЗ, кращі студентські роботи відзначаються преміями та іншими відзнаками. І хоча з роками самоврядність СНТ стала мінімальною, його роль, як чинника залучення студентів до наукової творчості здається дуже вагомою.

Природно, що така форма не може дати повного охоплення всіх студентів

нтів науковою роботою, і була спроба зробити це адміністративним шляхом. Тоді, на початку 80-х, в навчальних планах з'явився рядок УДРС (учбова дослідницька робота студентів). Звичайно, така форма заохочення студентів до науки не була достатньо ефективною і поступово, хоча і досить скоро, зникла в небуття. Тим більше, що з переходом на двоступеневу форму освіти студент двічі виконує кваліфікаційну роботу, яка в університеті традиційно (і за існуючими вимогами) має характер справжньої наукової роботи.

Отже, визначаючи найсуттєвіші чинники наукової творчості студентів, навіть зважаючи на її індивідуалізованість, на перше місце ставимо особу викладача – Педагога і Наставника. Ми вже згадували фамілії, які залишились в історії не в останню чергу завдяки своїм учням. Звичайно саме така особистість, яка має високий інтелект, сильний характер, здатна генерувати ідеї і досягати поставленої мети, є необхідним орієнтиром у житті для більшості студентів. Таким чином, в якості центральної фігури процесу залучення студентів до науки поставимо викладача. Але як пересічний викладач пересічного ВНЗ України може сьогодні стати такою фігурою? Коли за кількістю вищих навчальних закладів Україна, як здається, йде попереду всієї планети, навіть у провідних університетах не всі викладачі відповідають викладеним вище критеріям. А величезне навчальне навантаження, співвідношення студент-викладач 15 до 1 означає, що не вистачить і фізичних можливостей у пересічного викладача не тільки самому приділяти потрібну увагу науці та ще й залучати до науки студентів. Отже, треба визначитись, що не можуть всі студенти в необхідній мірі залучитись до науки.

До того ж, виникають проблеми в світі речей. Сьогодні вартість матеріалів, які витрачаються, це реактиви і хімічний посуд, дуже висока. Виникає проблема фінансування наукової творчості студентів, і добре, коли у викладача є гроші з гранту або з якоїсь теми... І, наостанок, не по значущості. Наша наука не може не використовувати прилади. Не є таємницею, що оновлення парку приладів в навчальних закладах припинилось ще в минулому тисячолітті. І це ще один негативний фактор, який суттєво впливає на процес залучення студентів до справжньої науки.

Отже, щоб не пересичувати нашу інформацію негативом, зупинимось і підсумуємо. Не виникає сумнівів, що залучення студентів до наукової творчості є необхідним, разом з тим, відзначимо, що це явище не може бути всеосяжним. Реально, в цьому процесі провідну і визначальну роль відіграє особа викладача, від якого, власне, і залежить, в якій мірі студент і наука поєднуються. Разом з тим, положення викладача в нашому суспільстві в наш час не відповідає цій великій задачі.

ЗМІСТ РЕФОРМ LMD/ECTS ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ У ФРАНЦІЇ

Шаповалова Л.В. (Полтава)

Ключові слова: університет, реформа, закон, децентралізація, автономія, регіони, підприємства, ліцензія, магістрат.

2002 рік. Реформи LMD/ ECTS. Жак Ланг оголошує у квітні 2001 року впровадження видачі дипломів на підставі накопичених кредитів (ECTS). Ця реформа пройшла через кредити і постанови. Студентські страйки 2002-2003 років не дозволили скасувати цю реформу. Основні її аспекти такі:

1) видача дипломів на підставі кредитів (ECTS). Мета нової системи – скасувати дипломи, які отримали через складання іспитів і які зараховували знання, отримані під час аудиторних занять і індивідуальної роботи студентів. Ця система, впроваджена в усіх університетах, дозволить накопичувати кредити для диплома. Ці кредити можна отримати не тільки зараховуючи прослухані курси, але також через інші види діяльності (закон не ставить обмежень). Це очевидне знецінення того, що зараз є університетом;